

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Klaipėdos universiteto

LITERATŪROLOGIJA PROGRAMOS (621Q20005)
VERTINIMO IŠVADOS

EVALUATION REPORT
OF *LITERARY SCIENCE* (621Q20005)
STUDY PROGRAMME
at Klaipėda University

Grupės vadovas:
Team leader: Prof. dr. Dainora Pociūtė-Abukevičienė

Grupės nariai:
Team members: Dr. Donata Mitaitė
Dr. Dainius Vaitiekūnas
Kotryna Peilakauskaitė

Išvados parengtos lietuvių kalba
Report language - Lithuania

Vilnius
2012

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Literatūrologija
Valstybinis kodas	621Q20005
Studijų sritis	Humanitariniai mokslai
Studijų kryptis	Literatūrologija
Studijų programos rūšis	Literatūrologija
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (2)
Studijų programos apimtis kreditais ¹	80
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Filologijos magistras
Studijų programos įregistravimo data	2009-08-31 , Nr.1-73

¹ – vienas kreditas laikomas lygiu 40 studento darbo valandų

INFORMATION ON ASSESSED STUDY PROGRAMME

Name of the study programme	Literary Science
State code	621Q20005
Study area	Humanities
Study field	Literary Studies
Kind of the study programme	Literary Studies
Level of studies	Master
Study mode (length in years)	Full-time (2)
Scope of the study programme in national credits	80
Degree and (or) professional qualifications awarded	Master of philology
Date of registration of the study programme	2009-08-31 , Nr.1-73

© Studijų kokybės vertinimo centras
The Centre for Quality Assessment in Higher Education

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
1. Programos tikslai ir studijų rezultatai.....	4
2. Programos sandara	6
3. Personalias	8
4. Materialieji ištekliai.....	9
5. Studijų eiga ir jos vertinimas.....	10
6. Programos vadyba	13
III. REKOMENDACIJOS	14
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	15

I. ĮŽANGA

Klaipėdos universiteto (KU) Filologijos krypties magistrantūros studijų programa „Literatūrologija“ (621Q20005) vykdoma KU Humanitarinių mokslų fakulteto Literatūros katedroje. Tai viena iš penkių universiteto humanitarinių mokslų ir viena iš dviejų filologijos krypties magistrantūros studijų programų. Universiteto specialistai siekia nuolat gerinti studijas. SKVC KU literatūrologijos programą išoriškai 2008 m. Atsižvelgiant į tuometines ekspertų pastabas, programa akredituota trejiems metams. 2011 m. atliekant išorinį programos vertinimą, ekspertų grupė pastebėjo, kad universitetas įdėjo pastangų, tobulindamas programą pagal ankstesnio vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

KU pateiktoje savianalizės suvestinėje teigiama, kad literatūrologijos magistrinių studijų programa orientuota į lyginamąsias literatūros (istorijos ir nūdienos) studijas ir padeda vykdyti universiteto strategijoje minimą įsipareigojimą „tirti Mažosios Lietuvos ir Baltijos jūros regiono istoriją, kultūrą ir kalbas“ (p. 7). Baltijos jūros regiono istorijai, kultūrai ir kalboms tyrinėti reikėtų įvairių prie Baltijos esančių kultūrų (ne tik baltų, slavų ar germanų, bet ir ugro-finų) specialistų. Jų Klaipėdos universitetas neturi, todėl toks programos išskirtinumo akcentavimas neturi pagrindo. Jau 2008 m. išorinio vertinimo ekspertai rekomendavo aktyviau orientotis į regiono, daugiatautės Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos krašto kultūrą, ką iš esmės nagrinėjama magistro programos vykdytojais ir ėmėsi daryti. Savianalizės suvestinėje (9 p.) nurodoma, kad „Klaipėdos universitete realizuojama literatūrologijos magistrantūros studijų programa išsiskiria orientacija į Mažosios Lietuvos istorijos, kultūros, raštijos ir literatūros tyrimus“. Taigi reikėtų vengti painiavos aprašant programą ir pagrindžiant jos išskirtinumą. Aiškesnis programos išskirtinumo ir jos tikslų suvokimas programos rengėjams leistų tikslingiau formuoti programos turinį, pasitelkti kituose universitetuose esančius aukščiausio lygio specialistus, būti mobilesniems, ieškant programos įgyvendinimo būdų.

Literatūrologijos programa nedubliuoja kitų universiteto programų (dar vykdomos Baltijos šalių istorijos, Kalbotyros, Kraštovaizdžio architektūros, Teatrolgijos magistrantūros studijų programos), bet jas papildo. Programos tikslai suformuluoti maksimaliai plačiai: „rengti magistrantus, išmanančius moderniąsias literatūrologijos teorijas ir metodus, galinčius gretinti, analizuoti ir vertinti įvairių epochų literatūros tekstus ir kultūros faktus bei reiškinius, suvokiant jų meninę visumą, siejant juos su tradicija ir ateities perspektyvomis, gebančius priartinti

literatūrą prie kitų žmogiškosios raiškos ir patyrimo sričių, ieškant analogijų ir įtakų, dirbti mokslinį literatūros tyrinėtojo arba edukacinį darbą“. Taip apibrėžti tikslai be abejo atitinka literatūrologinės programos paskirtį, bet nepakankamai iliustruoja išskirtinumą.

Studijų programos rezultatai ir gebėjimai (p. 9-10) išdėstyti taip pat plačiai. Šios formuluotės atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį, tačiau suformuluotos pernelyg abstrakčiai, todėl tinka bet kokioms humanitarinėms, literatūrologinėms studijoms, todėl jas reikėtų tikslinti, derinti su konkrečia būtent Klaipėdos universiteto Literatūrologijos magistro studijų programa. Programos tikslai viešai skelbiami (žr. Klaipėdos universiteto tinklapį), taigi studentai, rinkdamiesi literatūrologijos magistro studijas, žino, kokius pažintinius, praktinius ir bendruosius gebėjimus įgis. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka magistrinių studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijos lygį. Programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, programos turinys ir suteikiamas kvalifikacinis laipsnis su išlygomis tarpusavyje dera. Tam tiktų išlygų atsiranda dėl kai kurių programos dalykų tikslingumo ir dermės su programos išskirtinumu bei jų atitikimu antrajai studijų pakopai: dalis jų programoje yra atsitiktiniai (dėl to, kad yra juos norintis arba galintys dėstyti specialistas), kita dalis – neatitinka magistrantūros studijų pakopos lygmens. Pavyzdžiui, dalykas „Lietuvos motyvai vokiškoje Rytų Prūsijos autorių kūryboje“ magistrams yra pernelyg elementarus, „Rusų modernizmo literatūra“ tarp kitų dalykų atrodo atsitiktinis, jo buvimo pagrindo programoje nėra.

Darbo rinkos požiūriu programa pagrįsta, tiesa, labiau regiono mastu. Ją dažniausiai renkasi lituanistiką baigę bakalaurai, norintys įgyti literatūrologo gebėjimų, specifinių, kitose aukštosiose mokyklose neįgyjamų žinių apie Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos regiono kultūrą. Be to, ekspertai pastebėjo, kad programą renkasi daugiausia Klaipėdos regione gyvenantys studentai, tačiau jos parengtų specialistų reikia ne tik Klaipėdos kraštui, bet ir visos Lietuvos humanitarikai. Gabiausiai programos absolventai Lietuvos mokslui ir kultūrai gali būti labai naudingi, nes Mažosios Lietuvos, Klaipėdos krašto kultūra yra unikali, turinti dar daug netyrinėtų šaltinių. Todėl programos kokybės gerinimas turėtų būti šios programos vykdytojų prioritetu, nes kandidatų trečiajai (doktorantūros) pakopai kol kas ši programa parengia labai negausiai.

Savianalizės suvestinėje teigiama, kad studijų programos rezultatai, kaip vieninga visuma, nėra dažnai atnaujinami (p. 11). Tačiau toliau teigiama, jog studijų dalykų turinys savo ruožtu atnaujinamas reguliariai. Ekspertų nuomone, atnaujinant dalykų turinį kartu būtina peržvelgti bei koreguoti ir programos rezultatus, nes tai – glaudžiai susiję aspektai, negalintys veikti atskirai vienas nuo kito. Todėl programos vykdytojams siūlytina studijų rezultatus tikslinti atsižvelgiant į pakitimus studijų dalykų turinyje.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės: programa svarbi regionui, jos parengti specialistai reikalingi, o gambiausieji gali tapti profesionaliais Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos regiono kultūros tyrėjais.

Silpnybės: programos tikslai ir išskirtinumas suformuluoti neaiškiai, studijose esmingiausia turėtų būti Mažosios Lietuvos kultūros ir literatūros studijos, Lietuvos ir Prūsijos regionų sociokultūriniai aspektai. Programos išskirtinumo išryškėjimas ir jos kokybės gerinimas turėtų būti šios programos vykdytojų prioritetu, nes kandidatų trečiajai (doktorantūros) pakopai, pasirengusių tirti regiono, Mažosios Lietuvos kultūrą ir literatūrą, kol kas parengiama labai negausiai.

2. Programos sandara

KU Literatūrologijos magistro studijų programa parengta remiantis LR teisės aktais ir atitinka jų reikalavimus (Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymas (Žin., 2009, Nr. 54-2140). Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašas (Žin., 2010, Nr. V-826). Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašas (Žin., 2010, Nr. V-826). Studijų dalykai išdėstyti nuosekliai, jų temos nesikartoja. Kiekviename semestre studijuojami penki dalykai, o paskutinis semestras skiriamas baigiamajam darbui rašyti. Formaliai programa ir joje nustatyta kreditų sistema atitinka visus šiai studijų pakopai keliamus reikalavimus.

Tačiau ekspertai pastebi tam tikrų esminių trūkumų. Pavyzdžiui, vizito metu išsiaiškinta, jog Moksliniai darbai Nr. 1, Nr. 2 ir Nr. 3 – iš esmės yra magistro baigiamojo darbo tęsiniai. Vadinas, visus keturis semestrus magistrantas dirba prie savo magistrinio darbo, neįgydamas kitokios veiklos praktikos ir gaudamas labai daug kreditų už ištęstą magistrinio darbo rašymą. Be to, analizuojant pačius baigiamuosius darbus ir jų vertinimus, akivaizdu, kad ilgas darbo rašymas toli gražu negarantuoja jo kokybės.

Studijuojamų dalykų apimtys pagrįstai įvertinamos nuo 4 iki 8 kreditų. Tačiau kai kurie dalykai, pavyzdžiui, „Lietuvos motyvai vokiškojoje Rytų Prūsijos autorių kūryboje“, neatitinka magistro studijų lygmens dalykui keliamų reikalavimų. Ekspertų nuomone, Klaipėdos krašto universitete supratimą minėta tematiką turėtų įgauti kiekvienas bakalauro studijas baigęs studentas lituanistas, o magistro studijoms dera gilesnė kultūros ir literatūros analizė.

Išanalizavus dalykų aprašus darytina išvada, kad dėstytojams reikėtų dažniau atnaujinti studentams nurodomos privalomos literatūros sąrašą. Be abejo, rimti moksliniai humanitariniai veikalai turi savo išliekamąją vertę, tačiau greta mokslo klasikos studentams derėtų pateikti ir naujesnių darbų.

Dalis programos sandų parengta tinkamai (pavyzdžiui, sandas „Biblija ir literatūra“, kurio pagrindiniame literatūros sąrašė pateikta 10 pozicijų, o papildomame 5). Tačiau kai kuriuose dalykuose, pavyzdžiui, R. Balsio parengtame „Lyginamosios mitologijos“ studijų sande, nurodomos 4 pagrindinės literatūros pozicijos ir 4 papildomos. Iš jų dvi – enciklopedijos ir vienas žodynas. Ekspertų nuomone, antrosios pakopos studijų dalyko apraše reikėtų nurodyti ne apžvalginius ir enciklopedinius, bet esmingesnius mokslinius mitologijos tyrinėjimus.

Auditorinio ir savarankiško darbo santykis racionalus, savianalizės suvestinėje teigiama (p. 11), kad vidutinis studento savarankiškas darbas sudaro 80,78 proc. studijų dalyko apimties. „Taikomi įvairūs studijų metodai: paskaitos, pratybos, aiškinimas, savarankiškas literatūros studijavimas, literatūros šaltinių analizė, referavimas, kūrinių interpretavimas, demonstravimas, pokalbis, diskusija, pranešimas ir kt.“ (p. 12). Visa tai turi suteikti būsimam literatūrologijos magistrui savarankiško tiriamojo darbo įgūdžių.

Studijų metu išklausomi privalomi dalykai: „Biblija ir literatūra“, „Lietuvių literatūra ir Antika“, „Mažosios Lietuvos pietizmo europinis kontekstas ir kultūrinė raiška“, „Moderniosios literatūros teorijos“, „Lyginamoji mitologija“, „Mažosios Lietuvos kultūra“, „Rusų modernizmo literatūra“, „Literatūros sociologija“, „Lietuvos motyvai vokiškojoje Rytų Prūsijos autorių kūryboje“. Tačiau tarp teorinių ir daugiau su Mažąja Lietuva ar bent su lietuvių literatūra susijusių dalykų „Rusų modernizmo literatūros“ studijos atrodo nepagrįstos. Nors jis, kaip ir pasirenkamasis dalykas „XX a. lenkų lyrika: kryptys, mokyklos, sąjūdžiai“, be abejo, praplečia studentų akiratį (pokalbiai su studentais paliudijo, kad dalykai yra jų mėgstami) bei formaliai atitinka, kaip teigiama savianalizės suvestinėje, „KU prioritetinę mokslinio darbo kryptį: *Baltijos regiono darni plėtra ir nacionalinis identitetas globalizacijos sąlygomis*“, tačiau programos visumoje šie dalykai atrodo kaip labai fragmentiški ir beveik atsitiktiniai kaimyninių kultūrų studijų intarpai. Ekspertai vizito metu pastebėjo, kad minėtų dalykų problematikos pagrindu nerašomi ir baigiamieji darbai. Be to, dalį dalyko „Biblija ir literatūra“ taip pat sudaro Biblijos ir rusų literatūros sąsajų analizė. Programoje, orientuotoje į regiono studijas, taip intensyviai analizuojama būtent rusų literatūros problematika neatrodo pagrįsta.

Tą patį galima pasakyti ir apie pasirenkamuosius dalykus. Pastarųjų („XX a. lenkų lyrika: kryptys, mokyklos, sąjūdžiai“, „Mentaliteto raiška protestantiškoje literatūroje“, „Šekspyras ir kinas“, „Kultūros filosofija“, „XVIII a. Mažosios Lietuvos literatūra tarp utilitarizmo ir estetikos“, „Postmodernizmas ir lietuvių literatūra“) spektre netrūksta atsitiktinumo, vienoje programoje derinti Šekspyro ekranizacijos, lenkų lyrikos kryptių ir protestantizmo mentaliteto studijas ekspertams atrodo neracionalu. Be to, realųjį pasirenkamųjų dalykų pasirinkimą riboja nedidelis magistrų skaičius, taigi studentams tenka derinti interesus tarpusavyje ir konkrečiame semestre pasirinkti dalyką sutartinai.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės: pagrindiniai Literatūrologijos studijų programoje dėstomi dalykai ugdo specifinės Mažosios Lietuvos kultūros ir literatūros suvokimą, magistro studentus studijos domina, o gambiausieji noriai renkasi daug įdirbio reikalaujančius šios kultūros tyrimus.

Silpnybės: pernelyg eklektiškas dėstomų dalykų spektras (nuo Šekspyro ekranizacijų iki postmodernizmo literatūros, nuo Mažosios Lietuvos iki rusų ir lenkų XX a. literatūros) nesuformuoja aiškesnės programos sandaros krypties, ne visi studijų dalykai atitinka magistro studijų pakopos lygmens reikalavimus, kai kurie dalykai derinami prie esamų sąlygų, neieškant studentams palankesnių galimybių.

3. Personalas

Programos vykdymui pasitelktas personalas atitinka teisės aktų reikalavimus, formaliai jo kvalifikacija yra tinkama numatomiems studijų rezultatams pasiekti, universitete vykdomi moksliniai tyrimai, tiesiogiai susiję su vykdoma programa (universitete, bendradarbiaujant su kitais mokslo ir studijų centrais, leidžiami 8 mokslo žurnalai: *Acta Historica Universitatis Klaipedensis; Andragogika, Archaeologia Baltica; Archivum Lithuanicum (kartu su kitais universitetais), Education in a Changing Society; Jūra ir aplinka; Sociologija: Mintis ir veiksmas* (kartu su VU); *Res Humanitariae; Tiltai, rengiamos mokslinės konferencijos, rašomos ir leidžiamos monografijos*).

Dėstytojų svarbiausių darbų sąrašas savianalizės suvestinėje (p. 16) rodo jų, dirbančių analizuojamoje magistro programoje, pakankamą kompetenciją. Programoje dirba ir vienas pripažintas menininkas, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas R. Rastauskas. Vizito metu ekspertai išsiaiškino, kad dėstytojas studentų yra itin mėgstamas ir jų dėmesį patraukia plačiu akiračiu ir dėstymo būdu. Tik pora dėstytojų (buvęs KU absolventas R. Kmita (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas) ir D. Stančienė (M. Romerio universitetas) yra iš kitų institucijų. Tačiau ekspertams abejotinas būtent šių dėstytojų pasirinkimas nagrinėjamoje programoje ir jų indėlio pagrįstumas.

Vis dėlto pažymėtina, kad didesnis programos vykdytojų atvirumas pasikeičiant dėstytojais su kitomis aukštosiomis mokyklomis ir noras inicijuoti intensyvesnes ir aukštesnio lygmens Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos regiono kultūros ir literatūros studijas pasitelkiant nors vieną kitą aukščiausią šios srities specialistą, o ne atsitiktinius dėstytojus, būtų labai pravartus būsimiems Literatūrologijos magistrams. Dėstytojų įvairovė galėtų būti ir būdas praplėsti pasirenkamųjų dalykų sąrašą, galbūt atsirastų dalykų, įdomių visiems magistrams, išnyktų problemos, atsirandančios dėl per mažo literatūrologijos magistrų skaičiaus.

KU Literatūrologijos magistro programoje dirba 12 dėstytojų. Ekspertai pažymi, kad darbo krūviai dėstytojams yra pernelyg dideli, visi jie dėsto ir pirmosios pakopos studijų programoje (žr. savianalizės suvestinėje, p. 15), todėl profesiniam tobulėjimui laiko beveik nelieta. Įsivyravusi praktika vienam dėstytojui suteikti galimybę dirbti po 1,5 etato, tikėtina, yra paranki finansiškai, tačiau tikrai nepadedą jų profesiniam tobulėjimui. Kūrybinės atostogos dėstytojams nėra suteikiamos, o ilgesnės trukmės stažuotės taip pat gana problemiškas dalykas. Ekspertų nuomone, šie faktai yra nepateisinami programos kokybės gerinimo požiūriu. Programos kokybei būtų naudingiau pasitelkti daugiau aukšto lygmens specialistų, nei sudaryti galimybes vienos katedros dėstytojams dirbti po 1,5 etato. Programos vykdymui, o ir dėstytojų kvalifikacijos tobulinimui labai praverstų didesnis dėstytojų mobilumas, galimybė išvažiuoti padirbėti tiek į kitą Lietuvos universitetą, tiek ir į užsienio mokslo tyrimų centrus.

Ekspertų pokalbiai su studentais ir jų anketavimo rezultatai demonstruoja, kad studentai dėstytojų darbą vertina gerai. Ypač tai pasakytina apie M. Šidlauską, R. Rastauską ir kai kuriuos kitus savo srities specialistus Literatūrologijos magistro programoje. Kita vertus, ekspertai atkreipė dėmesį, jog kai kurių dėstytojų (pavyzdžiui, M. Šidlausko), darbų sąrašuose mažoka naujesnių publikacijų. Tikėtina, jog tai – pedagoginio ir mokslinio tiriamojo darbo disbalanso rezultatas. Pavyzdžiui, dėstytoja O. Aleksejeva, skaitanti studentams dalį „Biblija ir literatūra“ dalyko, savo veiklos apraše nenurodo jokių mokslinių publikacijų šia tema, tačiau kolegos ir studentai teigia, kad rusų kultūros išmanymas leidžia dėstytojai kvalifikuotai kalbėti apie rusų literatūros ir Biblijos ryšius. Nors dėstytojos nurodyta stažuotė Rusijos valstybinio I. Kanto universiteto rusų literatūros istorijos katedroje bei darbas Maskvos Patriarchato kuruojamame projekte 2006-2008 m. padeda gilinti Biblijos ir rusų literatūros ryšių suvokimą, vis dėlto, ekspertų nuomone, šiuos magistro pakopos dalykus turėtų dėstyti šio dalyko specialistas ir aktyvus tyrėjas.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės: programoje dirba nemažai dėstytojų, kurie yra pripažinti savo srities žinovai, turintys ilgalaikę pedagoginę ir mokslinio darbo patirtį.

Silpnybės: dėstytojai turi pernelyg mažai galimybių gilinti savo kompetenciją stažuotėmis užsienio ir Lietuvos mokslo centruose; pasitelkiama pernelyg mažai aukšto lygio specialistų iš kitų aukštųjų mokyklų, tinkančių būtent šiai Literatūrologijos magistro programai. Darbo krūvis, sistemiškai viršijantis įprastines etatinio darbo normas, kenkia dėstytojų kvalifikacijos tobulinimui ir mokslinės tiriamosios veiklos intensyvumui.

4. Materialieji ištekliai

KU Literatūros katedros studentai, kaip pažymima savianalizės suvestinėje, „naudojasi visų 9 universiteto bibliotekos padalinių paslaugomis ir turimais fondais“. Patalpos, skirtos auditoriniam ir savarankiškam darbui, yra tinkamos ir šiuolaikiškai įrengtos, jose pakanka kompiuterinės technikos, todėl studentams sudaromos labai palankios sąlygos darbui. Patalpų skaičius pakankamas, todėl studentų srautai aptarnaujami tinkamai.

Pagrindinė lituanistams reikalinga literatūra sukaupta Humanitarinių mokslų fakulteto bibliotekoje. Savianalizės suvestinėje (p. 21) pateikta lentelė rodo, kad per pastaruosius dvejus metus KU bibliotekai skiriamų lėšų mažėjo, o tai turėjo įtakos bibliotekos fondų papildymui, bet tai jau bendra finansinės padėties visoje šalyje nulemta situacija. Biblioteka aprūpinta šiuolaikinėmis ir pakankamomis informacinėmis technologijomis, joje prenumeruojama daug lituanistams aktualių duomenų bazių. Tačiau ekspertai atkreipia dėmesį, jog trūksta metodinių priemonių, o studijoms rekomenduojama literatūra yra gana skurdi, bibliotekai trūksta pakankamai privalomos literatūros egzempliorių.

Nepaisant to, ekspertams itin vertinga pasirodė Retų spaudinių, kolekcijų ir rankraščių skyriuje sukaupta medžiaga bei protestantiškosios teologijos ir religijotyros literatūros kolekcija vokiečių kalba. Kai kurie magistrantai čia sėkmingai renka medžiagą ne tik magistro baigiamajam darbui, bet ir planuojamam doktoratui, bet sukaupta unikali biblioteka galėtų dar rezultatyviau pasitarnauti KU Literatūrologijos magistrantūrai, formuojant kryptingas baigiamųjų darbų temas.

Retų spaudinių skyriuje, kituose bibliotekos padaliniuose, o taip pat universiteto leidykloje KU literatūrologijos magistrams, atsižvelgiant į jų interesus ir į numatomą tolesnę karjerą, sudaromos sąlygos atlikti praktiką, todėl šie universiteto padaliniai itin reikšmingi sklandžiam studijų procesui.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės: auditorijos ir skaityklos yra šiuolaikiškai įrengtos ir aprūpintos modernia kompiuterine technika, todėl studentams sukuriama tinkama darbo šiose patalpose sąlygos. Sukaupta itin gausi literatūra apie protestantizmą ir Reformaciją vokiečių kalba.

Silpnybės: bibliotekos aprūpinimas metodine literatūra ir studijų dalykų aprašuose nurodytais leidiniais galėtų būti geresnis.

5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Priėmimo į nagrinėjamos studijų programos magistrantūrą tvarka yra patvirtinta universiteto Senato ir viešai skelbiama. KU savianalizės suvestinėje rašoma: „stojančiųjų į

magistrantūrą bakalauro studijų kalbos dalykų įvertinimo aritmetinis vidurkis turi būti ne mažesnis kaip 8,0, jie turi būti parašę ir apgynę bakalauro darbą“. Tokie reikalavimai, anot ekspertų, užtikrina, kad studentai sėkmingai baigs magistrantūrą ir parašys magistro baigiamąjį darbą. Studentai priimami atsižvelgiant į jų konkursinį balą, kurį sudaro pagrindinių studijų baigimo diplomo priedėlio įvertinimų aritmetinio vidurkio ir baigiamojo darbo įvertinimo suma. Turintiems mokslinių publikacijų prie konkursinio balo pridedamas vienas balas“ (p. 23) Tokia priėmimo tvarka logiška ir pagrįsta. Ekspertai vizito metu išsiaiškino, jog įstojančių ne lituanistų pasitaiko (maždaug 20 procentų visų stojančiųjų), tačiau išlyginamosios studijos vykdomos nėra, o remiantis tik individualiomis dėstytojų konsultacijomis filologo kompetenciją studentui įgyti nėra lengva.

Stojančiųjų į šią programą skaičius varijuoja, priklausomai nuo to, kiek studijų krepšelių yra numatyta. Pavyzdžiui, 2009 m. šią programą studijuoti norėjo 21 bakalauro, iš jų priimta 15. Vis dėlto, dažniausiai gautų prašymų ir priimtų magistrantų skaičius sutampa, o tai rodo, kad konkursas ir atranka į šią specialybę nevykdomi. Todėl manytina, kad universiteto atstovai turėtų dėti daugiau pastangų, aiškindami programos savitumą, kad pritrauktų gabius ir norinčius studijuoti kandidatus.

Viena iš didžiausių ekspertų pastebėtų problemų – gana didelis studentų nubyreėjimas studijų metu. Iš savianalizės suvestinėje pateiktos lentelės (p. 24) matome, kad per pastaruosius penkerius metus buvo priimti 49 magistrantai, iš jų 20 studijų nebaigė. Be abejo, tikėtina, kad bent jau kai kurie iš jų dėl šeimos ar finansinių priežasčių, o gal dėl nesugebėjimo derinti darbą ir mokslą akademinį atostogų išėję magistrantai sugrįš į universitetą ir baigs studijas, tačiau tokie skaičiai verčia susirūpinti. Ekspertų nuomone, universitetas turėtų imtis priemonių situacijai pagerinti, nes šios problemos liudija apie tam tikras studijų proceso organizavimo spragas.

Studijų programos ir egzaminų sesijos tvarkaraštis yra racionalus. Savianalizės suvestinėje jis apibūdinamas taip: „per savaitę studentų užimtumas įvairuoja nuo 14 auditorinių valandų 1 semestru iki 12 auditorinių valandų 3 semestru. Kadangi dauguma magistrantų dirba, paskaitos dažniausia vyksta 2 ar 3 dienas. Kai atvyksta vizituojantis dėstytojas, dirbama intensyviau (pvz., penktadieniais ir šeštadieniais po 8 val.). Studentai iš anksto informuojami apie paskaitų laiką, todėl turi galimybes suderinti su darbo grafiku. Dažniausiai paskaitos vyksta trečiadieniais ir ketvirtadieniais antroje dienos pusėje. Individualiu grafiku vyksta darbas su mokslinio darbo vadovais. Efektyviai taikomos konsultacijos elektroniniu paštu“. Ekspertų nuomone, tokia tvarka padeda dirbantiems studentams (o jų – dauguma) derinti darbą ir studijas.

Studentai skatinami dalyvauti mokslo ir meno veikloje bei mobilumo programose; studentai pagal galimybes jose dalyvauja, tačiau ekspertai pastebi, kad ne visos galimybės yra efektyviai išnaudojamos (savianalizės suvestinėje minima, kad Literatūrologijos programos

studentai vieną semestrą pagal mainų programą mokėsi Hanoverio ar Tartu universitetuose). Pokalbio metu studentai minėjo, kad dalyvauti akademinėse mainų programose trukdo blogas užsienio kalbos mokėjimas arba nesudarytos sutartys su tais akademiniais centrais, kuriuose kai kurie magistras turėtų studijų interesų.

Pagal galimybes universitetas užtikrina akademinę ir socialinę paramą, tačiau vis dėlto skatinamąsias stipendijas gauna vos vienas kitas studentas, turintis aukštesnę nei 9,4 vidurkį. Programos studentams siūloma ieškoti finansinės paramos iš kitų šaltinių, pretenduoti į vardines ir kitokias stipendijas. Pažangūs ir aktyvūs studentai taip pat gali pretenduoti į tokias stipendijas: KU Senato ir fakulteto Tarybos – vienam semestriui, Klaipėdos miesto savivaldybės – visiems mokslo metams (dviem semestrams), taip pat ir kitas vardines stipendijas. 2007-2010 m. vardines stipendijas yra gavę 4 Literatūrologijos magistro programą studijuojantys asmenys.

Studijų rezultatų vertinimo kriterijai yra vieši, dėstytojai su studentais šiuos kriterijus aptaria kiekvieno dalyko dėstymo pradžioje. Reikalingą informaciją studentas gali rasti ir universiteto tinklapyje. Tačiau, ekspertų nuomone, vertinimo adekvatumas ir kokybė turi akivaizdžių trūkumų: peržiūrėti magistro darbai rodo, kad jų vertinimas dažnai yra pernelyg aukštas, recenzijos rašomos formaliai ir neišsamiai, nesigilinant į studento realiai atlikto darbo privalumus ar trūkumus. Programos absolventai nėra pakankamai konkurencingi tečiosios studijų pakopos (doktorantūros) kandidatai. Duomenys ir pokalbiai su dabartiniais absolventais rodo, kad jie nesirengia pretenduoti į kitų Lietuvos ar užsienio aukštųjų mokyklų doktorantūrą bei turi pernelyg mažai informacijos apie šią galimybę.

Programos absolventai dirba KU leidykloje, I. Simonaitytės vardo bibliotekoje, universiteto socialinių mokslų fakultete, mokyklose, todėl daugumos programos absolventų profesinė veikla atitinka programos vykdytojų lūkesčius. Su absolventais programos vykdytojai bendrauja ir jiems baigus studijas, stengiamasi atsižvelgti į absolventų nuomonę apie studijų gerinimą, jų išsakomos pastabos yra vertingas įrankis tobulinant studijų programą.

Susitikimo metu darbdaviai ekspertams teigė, kad absolventai yra aktyvūs ir iniciatyvūs. Universitete veikia karjeros centras, padedantis studentams įsidarbinti. Tačiau ekspertai pažymi, kad su sunkumais susiduria daugiausia tie absolventai, kurie pretenduoja dirbti mokyklose: jiems itin trūksta mokytojaujant dabar privalomo pedagoginio išsilavinimo. Todėl siūlytina programos vykdytojams pasvarstyti apie galimybę studentams įgyti kartu ir mokytojo kvalifikaciją. Tokiu būdu mokykloje ketinantys įsidarbinti absolventai nevargtų ieškodami papildomų lėšų gaunant pedagogo išsilavinimą.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės: studijomis suinteresuoti programos absolventai baigia programą, įgydami pakankamas literatūrologo kvalifikacijas.

Silpnybės: stojančiųjų į Literatūrologijos studijų magistrą atranka yra menka, daug įstojusių studijų nebaigia. Reikalavimai baigiamiesiems magistro darbams per žemi – tai įrodo aukštas baigiamųjų darbų vertinimas ir menka jų kokybė. Absolventai yra nepakankami mobilūs, tarp absolventų nėra konkurencijos renkantis trečiosios pakopos (doktorantūros) studijas, mažas susidomėjimas doktorantūros studijų galimybėmis kitose aukštosiose mokyklose.

6. Programos vadyba

KU Literatūrologijos antrosios pakopos studijų programos vadyba vykdoma pakankamai sklandžiai. Vadyba rūpinasi tiek KU Taryba, Rektoratas, fakulteto taryba, dekanatas, tiek patys studentai. Duomenys apie programos įgyvendinimą yra periodiškai renkami ir analizuojami, įtraukiant visas su studijų programos kokybe susijusias šalis. Programą vykdo ir už ją atsakinga Literatūros katedra, kuri ją reguliariai svarsto katedros posėdžiuose (taip siekiama programą tobulinti), po to – fakulteto programų komitete. Fakulteto taryboje esantys studentai turi galimybę įsijungti į programos tobulinimo darbus, tačiau, kaip vizito metu tvirtino magistras, į jų poreikius, interesus ir pastabas dėstytojai geranoriškai ir lanksčiai atsižvelgia ir studijų eigoje. Lyginat dabartinę programos būklę ir ankstesnes jos išorinio vertinimo išvadas, matyti, kad programos rengėjai ir vykdytojai yra paslankūs ir savikritiškai programos vadybos procesų reguliavimo klausimais.

Kokybės užtikrinimo priemonių imamas, nors jos galėtų būti ir veiksmingesnės. Ekspertai pastebi, kad potencialiems studentams trūksta reklamos apie katedros vykdomą Literatūrologijos magistro programą. Informacija apie programą sklaidžiama silpnai, o tai galėtų padėti padidinti magistrantų skaičių, išplėsti studijuojančių geografiją (tikėtina, kad geresnė informacijos sklaida pritrauktų ne tik Klaipėdos krašto, bet ir visos Lietuvos studentų). Fakulteto interneto svetainėje pateikta itin mažai informacijos apie konkrečias studijas ir fakultetą, studentų gyvenimą, informacija svetainėje vangiai atnaujinama.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės: programa vykdoma atsižvelgiant į studentų ir darbdavių poreikius.

Silpnybės: programa pernelyg mažai reklamuojama: potencialūs studentai, ypač baigę ne Klaipėdos universitetą ir gyvenantys toliau nuo uostamiesčio, neturi galimybės sužinoti apie vykdomą Literatūrologijos studijų magistrą.

III. REKOMENDACIJOS

1. Išgryninti programos išskirtinumą, suvokiant ją kaip literatūrologinę programą, kurios tikslas yra studijuoti Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos regiono kultūrą, Lietuvos ir Prūsijos kultūrinį kontekstą, Reformacijos ir protestantizmo ypatumus. Programos kokybės gerinimas bei kandidatų trečiajai (doktorantūros) pakopai parengimas turėtų būti šios programos vykdytojų prioritetu.
2. Daugiau dėmesio ir lėšų skirti specialybės dalykų dėstytojų kvalifikacijos kėlimui, mažinti pedagoginio darbo krūvius ir stengtis atsisakyti praktikos dirbti 1,5 etatu; programos kokybei ir išskirtinumui užtikrinti pasitelkti aukščiausio lygio specialistų iš kitų Lietuvos aukštojo mokslo institucijų.
3. Skatinti dėstytojų ir studentų mainus pagal dvišales ir daugiašales bendradarbiavimo sutartis. Motyvuoti studentų mobilumą, skatinti konkurencingumą renkantis trečiosios pakopos (doktorantūros) studijas. Daugiau dėmesio skirti studentus skatinančiai stipendijų sistemai, studentų įtraukimui į bendrą projektinę ir mokslinę veiklą.
4. Sustiprinti dalykinę programos pusę, eliminuojant elementarius bakalaurinio lygio dalykus, pakeičiant juos antrosios pakopos studijų reikalavimus atitinkančiais dalykais.
5. Aiškiau ir griežčiau reglamentuoti reikalavimus baigiamajam darbui, kelti baigiamųjų darbų kokybę, siekti kokybės ir įvertinimo adekvatumo.
6. Plačiau viešinti informaciją apie studijų programą, daugiau pasinaudoti interneto teikiamomis galimybėmis reklamuojant programą.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Klaipėdos universiteto studijų programa *Literatūrologija* (valstybinis kodas – 621Q20005) vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balais
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	2
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	2
6	Programos vadyba	2
	Iš viso:	14

- 1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)
- 2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)
- 3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)
- 4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas:

Prof. dr. Dainora Pociūtė-Abukevičienė

Dr. Donata Mitaitė

Grupės nariai:

Dr. Dainius Vaitiekūnas

Kotryna Peilakauskaitė